

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamisesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 241/2020 vp)

Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) näkee, että sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuun siirtäminen kuntia suuremmille hallinnollisille alueille vähentää nykymuotoisen sote-palveluiden järjestämistavan pirstaleisuutta ja vahvistaa alueellisesti yhdenvertaisempia sote-palveluja sekä edistää muun muassa palveluiden saatavuutta.

Laajemmat hallinnolliset järjestämisalueet mahdollistavat palveluiden tarkoituksenmukaisemman yhteensovittamisen ja turvaavat näin ennen kaikkea eheät palveluketjut, kun perustason sote-palveluiden ja erikoissairaanhoidon järjestäminen ovat saman hallinnollisen toimijan alla. Saumattomat palvelupolut esimerkiksi Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö YTHS:n palveluiden ja hyvinvointialueiden alaisen erikoissairaanhoidon välillä ovat ensisijaisen tärkeitä muun muassa opiskelijoiden mielenterveyspalveluiden kannalta.

Hyvinvointialueiden rahoitusmalli on keskeisimpiä elementtejä uudistuksen toimivuuden ja oikeudenmukaisuuden kannalta. SYL pitää hyvinvointialueiden rahoitusta myös sukupolvikysymyksenä. Nuorempien ikäluokkien pienemmän koon myötä tulee kiinnittää erityistä huomiota uudistuksen taloudellisen kestävyys turvaamiseen.

On perusteltua, että esitetyssä rahoitusmallissa otetaan huomioon esimerkiksi alueiden ikärakenteeseen perustuvat kustannukset. Samalla on pidettävä huolta, etteivät asiakasmaksut vaaranna palveluiden saavutettavuutta opiskelijoiden taloudellisesta näkökulmasta katsottuna. Uudistuksen taloudellisen kestävyys ja palveluiden alueellisen yhdenvertaisuuden näkökulmasta SYL näkee hyvänä, että hyvinvointialueiden valtionosuuksien taso perustuu alueiden vuosittaisiin laskennallisiin kustannuksiin ja että rahoituksen määrä on ennakoitavaa. SYL korostaa, että myös englanninkieliset sote-palvelut on turvattava ja niitä tarjottava kansainvälisille opiskelijoille.

Touko Niinimäki
Sosiaalipolitiikan asiantuntija
Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry